

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theses Theologicae De Peccatis Ignorantiae Et Potissimum Ignorantiae Juris Naturae

Huygens, Gommarus

Lovanii, [1683?]

XIII. Non solùm contrà jus naturæ agendo, sed etiam docendo graviter
peccari potest.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40433

S. Thomas 1. part. q. 1. art. 8. *Solis eis Scripturarum libris, qui Canonici appellantur, didici hunc honorem deferre, ut nullam autorem eorum scribendo aliquid errasse firmissimè credam.* Hæc sancti isti etiam extendunt ad alios sanctos Scriptores ac Doctores. Nec mirum, quandoquidem cum illorum sanctitate potuerit consistere opinio aut persuasio erronea legi naturæ contraria, non solum quæ fuerit, prout aliquandò contingit, sine peccato: sed etiam quæ cum aliquo peccato, præcipuè in materiis levioribus; ipsi enim etiam recitabant Orationem Dominicam, & in illa quotidie orabant: *dimitte nobis debita nostra.*

X I I I.

Non solum contra jus naturæ agendo, sed etiam docendo graviter peccari potest.

EX dictis nullatenus consectaneum est, quòd nemo contra jus naturæ docendo delinquat (cum etiam possit sola ignorantia in jure naturæ esse graviter culpabilis) nam Christus Matt. 15. etiam de cæcorum ducibus, sive erronea docentibus loquitur, dum ait: *Cæci sunt, & duces cæcorum. Cæcus autem si cæco ducatur præstet, ambo in foveam cadunt.* Magis hæc culpabiles sunt, quibus, sive ex parte intellectûs, sive ex parte voluntatis media acquirentiæ notitiæ juris naturalis negligendo, vel impedimenta istius notitiæ ponendo, ipsa juris naturæ ignorantia magis est voluntaria. Rursus magis culpabiles sunt, qui ex istis defectibus tradunt doctrinam legi naturæ contrariam in materia magis periculosa. Præterea magis culpabiles sunt, qui ex talibus defectibus talem doctrinam tradunt coram illis, qui promptius secundum illam agunt. Deinde magis culpabiles sunt, qui eos quos talia docent, docentis autoritate volunt magis esse securos. Denique magis culpabiles sunt, qui spheram docendi, intra quam talia docent, per ampliora locorum & temporum spatia habent diffusam. Periculo tradendi doctrinam juri naturæ contrariam magis solent esse expositi qui sine legitima vocatione in munus docendi se intrudunt. (Idem cum proportione dicendum de munere prædicandi & instruendi) aut in doctrina Christi quarunt lucra sæculi, vel ingenio sunt minus apto contemplandæ legi æternæ, aut qui ipsum docendi munus à cæcis magistris vel cæcorum libris sunt edocti. Sed potissimum illi ipsi qui docere præsumunt, quòd per sententias à se traditas, dum saltem unus altervè sibi similis auctor consentit, titulo ignorantiae aut probabilitatis à culpa excusandi sint legis naturæ transgressores, dum hi id agunt, quòd illi licitum pronuntiarunt. Siquidem ista docentes conformiter tenere debent, ad praxim & animæ salutem nil omnino referre, vera an falsa sint quæ docent, quia falsitas non minus quam veritas sequaces securos faciet. Quin imò etiam coguntur admittere (quòd & verbis apertis nonnulli eorum libenter pronuntiant) ingentis beneficii loco habendas esse opiniones, quas benignas vocant, etiam legi naturæ contrarias, cum hæc probabilitatis titulo viam cæli, quòd plures illuc intrent, latiore, ut existimant, facilioremque reddant. Ex quo consectaneum per consequentiam prorsus ineluctabilem, quòd ejusmodi auctorum doctrina magis salutaris sit quam ipsius Christi Domini. Hujus enim doctrina ad salutem ducit solummodo per viam veri, illorum verò & per viam falsi: adeoque cum falsum sit multiplicius verò, illi ducunt, ut omnibus persuadere volunt, securè per viam plus altero latiore quam ipse Christus. Porro auctores ejusmodi de latioris istius viæ securitate persuasi, faciliè credent non magnoperè sibi laborandum pro veritatis indagine, neque pro adhibendis mediis, aut tollendis impedimentis notitiæ juris naturalis: cum plus præderit, quòd velint nolint fateri debent, si argumenta undique conquirantur, quibus veritates etiam certissimæ obscurantur; ut pro veritate ignorantia aut probabilitas fiat morum regula. Nimiùm hebes est qui ex his non videt necessum esse, ut ejusmodi auctores circa jus naturæ frequentissimè errent, crassissimisque erroribus libros suos impleant; maxime si, ut fit, scribant multa, in casibus perplexis conscientiam concernentibus, specialiter ubi suæ & aliorum cupiditati per opiniones benignas favere possunt: prout re ipsa factum est in illis opinionibus, quæ ab Alexandro VII.

vocantur *Christiana disciplina relaxativa*, & *animarum perniciem inferentes*; & ab Innocentio XI. *ad minus scandalosa & in praxi perniciose*. Patet hinc quòd illa qualiscumque ignorantia, quæ istas opiniones vel in libros invexit, vel in praxim deduxit, naturalis legis transgressiones non reddiderit à culpa immunes. Siquidem nihil evidentiùs quàm ejusmodi opiniones non esse factas perniciosas per ipsam Summorum Pontificum condemnationem, sed quia antea perniciosæ erant, ideò per Summos Pontifices esse condemnatas, Quibus ritè perperis, facillè est observare quanto jure dixerit Jacobus Apostolus: *Nolite plures Magistri fieri Fratres mei, scientes quoniam majus judicium sumitis.*

X I V.

Contrà doctrinam quâ Ignorantia juris naturæ dicitur non excusare in totum quòd contrà illud fit, quædam frustra objiciuntur.

ADversùs doctrinam quâ traditur, quòd ignorantia legis naturalis non excuset in totum agentem contrà illam, à Theologis quibusdam recentioribus varia objiciuntur. Putant enim hi quòd ista ignorantia, etiam dum ex illa contrà jus naturæ agitur, possit esse invincibilis: nam si aliquo sensu vincibilis dicatur, eodem quamlibet facti aut juris positivi ignorantiam fore dicendam invincibilem. Objiciunt præterea, si non solùm vincibilis, sed etiam voluntaria dicatur; vel ita dici à voluntate Adami, & tunc errores juris positivi, imò & facti pari ratione dicendos esse voluntarios. Si verò à voluntate propria ipsius agentis dicatur voluntaria, non minùs fore voluntariam ignorantiam legis naturalis in iis qui ex illa nunquam agunt, vel olim solùm egerunt: ex quibus ulterius inferunt, quanto tempore duraverit ejusmodi ignorantia juris naturalis, oportuisset etiam perdurare reatum peccati mortalis, irritas proinde, imò & iterandas sacramentales Confessiones eo tempore sacrilegè, ut aiunt, peractas. Præterea Confessiones omnes durante ignorantia iteratas rursùm esse iterandas. Observandum primam objectionem, esse contrà antiquos Theologos, quos Vasquezius dicit in ea fuisse sententia nunquam invincibilem, sed semper vincibilem esse juris naturalis ignorantiam. Similiter locuti sunt Lovanienses nuper Deputati ad S. Sedem. Verba horum sunt: *Duo nobis innata sunt vitia originalia: concupiscentia & naturalis legis ignorantia. Vti nulla concupiscentia est insuperabilis; ita nulla ejusmodi ignorantia est invincibilis. Quippè sicuti omnis illa per divinam gratiam auxilium: ita omnis hac per ejusdem gratiam lumen superari potest.* Nos insuper dicimus istam ignorantiam, dum ex ea agitur, esse voluntariam, atque ita secunda objectio potiùs contrà nos est, quàm prima. Ad primam interim respondemus, quòd ignorantia juris naturæ, ex qua contrà illud agitur, dicatur vincibilis per gratiam; ita ut defectus gratiæ, si quis fit, agenti contrà jus naturæ fit voluntarius. Ideò enim agens contrà jus naturæ, mentiendo ex. gr. ex ignorantia, non habet lumen gratiæ quò ab ista actione hinc & nunc cohiberetur, quia vult ejusmodi objecto essentialiter inordinato adharere. Secùs fit in iis quæ dicuntur invincibiliter ignorari in factis quibusdam, aut iis quæ committuntur contrà jus positivum; quia etsi etiam illa sciri possent per lumen gratiæ, iste tamen gratiæ defectus non est eum in modum voluntarius, non enim provenit ex voluntaria adhesionem ergà objectum essentialiter malum. Hinc fit ut ejusmodi mentiens rectè dicatur potuisse, & etiam teneri scire, quòd mendacium sit peccatum; cum ex adversò qui dicitur invincibiliter ignorare factum aliquòd vel jus positivum, non rectè dicatur potuisse aut teneri ista scire. Declaratur hoc simili: non possunt quemadmodùm oportet diligere Deum sine divina gratia, non potest etiam cæcus videre sine supernaturali curatione, dicimur nihilominus Deum posse amare, quamvis desit hic & nunc gratia amandi, quia ille defectus est voluntarius, utpotè proveniens ex voluntaria adhesionem ad creaturas propter se dilectas: non dicitur tamen cæcus posse videre, quia defectus curationis supernaturalis non est eum in modum voluntarius. Hinc fit, ut quamvis ille cæcus non teneatur videre, homo tamen in istis circum-